

Nederlandse vereniging voor
groepsdynamica en groepspsychotherapie

NVGP
Maliebaan 87
3581 CG Utrecht
T. (030) 670 14 25
E. secretariaat@groepspsychotherapie.nl

Position paper NVGP - Groepsbehandeling en passende zorg 24 februari 2025

Afgelopen najaar is de NVGP gestart met een promotiecampagne voor meer groepsbehandeling als één van de mogelijke oplossingen voor de wachtlijstproblematiek en het personeelstekort in de ggz. We zijn verheugd te merken dat onze campagne aanslaat bij onder anderen zorgaanbieders en zorgverzekeraars. Tegelijkertijd bereiken ons diverse vragen die we in dit position paper bondig trachten te beantwoorden.

Hoe kan inzetten op groepsbehandeling zorgen voor minder wachtlijsten in de ggz?

De maatschappelijke winst van meer groepsbehandeling is voor de VS berekend: indien de Amerikaanse ggz in 2023 slechts 10% meer groepstherapie had aangeboden, zouden 3,5 miljoen wachtende cliënten sneller aan de beurt zijn gekomen¹. Wanneer we dit extrapoleren naar ons bevolkingscijfer zouden we in de Nederlandse ggz met 10% meer groepsaanbod naar schatting 182.000 cliënten extra kunnen helpen. Meer dus dan de ruim 100.000 mensen die momenteel op de wachtlijst staan²... Bovendien toont de studie aan dat hiermee een significante besparing op de gezondheidskosten kan worden gerealiseerd en er meer zorgpersoneel kan worden vrijgespeeld. Dat zet aan het denken, ook al kunnen de resultaten van dit Amerikaanse onderzoek wellicht niet één op één worden toegepast op onze specifieke Nederlandse context.

Hoe staat het met de keuzevrijheid van de patiënt?

Het is niet omdat groepstherapie een uitstekende kosteneffectieve behandeling is voor de meest voorkomende psychische stoornissen³ dat we ervoor pleiten dat elke patiënt in de ggz het beste in groepsverband zou kunnen worden behandeld. Wel is het onze ambitie om vaker groepsbehandeling aan te bieden en patiënten hiervoor te motiveren. Een betere informatievoorziening kan misverstanden wegnemen en de drempel voor deelname aan een therapiegroep verlagen.

Een gezamenlijke besluitvorming door zorgverlener en patiënt, tot stand gekomen volgens de principes van *matched care*⁴, is voor ons de beste garantie dat een groepsbehandeling zal werken. Uit onderzoek weten we namelijk dat wanneer de keuze voor een behandelvorm volgens het principe van *shared decision making* is genomen, de motivatie en commitment voor de behandeling groter is dan wanneer de behandelvorm uitsluitend bepaald wordt door de behandelaar.⁵

Wie kan de patiënt het beste begeleiden in de keuze voor een groepsbehandeling?

Groepstherapie geven is een vak en vraagt een gedegen opleiding waarin aandacht wordt besteed aan indicatiestelling, motivering en voorbereiding van deelnemers. Het is essentieel dat de groepsbehandelaar zelf in een oriënterend gesprek met de patiënt diens eventuele twijfels of bezwaren kan bespreken en verminderen. Wij adviseren dan ook dat ggz-medewerkers die groepsbehandeling geven minimaal zijn opgeleid tot erkend groepstherapeut NVGP.⁶

Welke zijn de randvoorwaarden voor succesvolle groepsbehandeling?

Om een duurzaam groepsaanbod te creëren is een gezamenlijke, breed gedragen visie op groepsbehandeling essentieel. Niet enkel groepstherapeuten, maar ook hun collega's zorgprofessionals, leidinggevend en potentiële verwijzers dienen overtuigd te worden van het nut van groepstherapie. Per therapiegroep moet vooraf worden nagedacht over het doel, de patiëntenpopulatie, de behandelmethodiek en werkwijze.⁷ Verder is van belang: een groepscoördinator die het aanbod organiseert en praktische ondersteuning biedt; de mogelijkheid om met twee therapeuten samen een therapiegroep te begeleiden; voldoende geschikte groepsruimtes.

Samenvattend: groepsbehandeling kan ons helpen de wachtlijsten in de ggz te verminderen, mits aan een aantal kwaliteitscriteria en randvoorwaarden is voldaan. Eén daarvan is dat patiënten over de juiste informatie beschikken bij het kiezen van hun behandeling en dat zij een alternatief krijgen aangeboden indien groepsbehandeling niet passend zou blijken te zijn.

Namens het bestuur van de Nederlandse vereniging voor groepsdynamica en groepspsychotherapie (NVGP),

Marc Daemen, voorzitter.

Referenties

¹Whittingham, M., Marmarosh, C. L., Mallow, P., & Scherer, M. (2023). Mental health care equity and access: A group therapy solution. *The American Psychologist*, 78(2), 119–133.
<https://doi.org/10.1037/amp0001078>.

²NZA (11-2-2025). Wachtlijden ggz blijven lang. Geraadpleegd op 20-02-2025 van <https://www.nza.nl/actueel/nieuws/2025/02/11/nza-wachtlijden-ggz-blijven-lang>.

³Rosendahl, J., Alldredge, C. T., Burlingame, G. M., & Strauss, B. (2021). Recent Developments in Group Psychotherapy Research. *American Journal of Psychotherapy*, 74(2), 52–59.
<https://doi.org/10.1176/appi.psychotherapy.20200031>.

⁴Zorginstituut Nederland (2025). *Landelijke Kwaliteitsstatuut GGZ 4.0*. Geraadpleegd op 16-02-2025 van <https://www.zorginzicht.nl/kwaliteitsinstrumenten/ggz-landelijk-kwaliteitsstatuut>.

⁵Akwa GGZ (2024). *Samen beslissen in de praktijk*. Geraadpleegd op 16-02-2025 van <https://www.ggzstandaarden.nl/pagina/samen-beslissen>.

⁶Daemen, M.H.L. (2022). NVGP-opleidingen tot groepstherapeut en specialistisch groepstherapeut. In: Verhagen, P. & Haar, A. ter (ed.). *Leerboek groepspsychotherapie*. Amsterdam: Boom. Zie ook: <https://www.groepspsychotherapie.nl/opleidingstraject-en-cursussen/>.

⁷Haas, W. de; & Hest, K. van (2019). De organisatie van een succesvolle behandelgroep. In: *Praktijkrichtlijnen voor Groepsbehandelingen in de (Geestelijke) Gezondheidszorg*, Utrecht, NVGP. Vrij te raadplegen via: <https://www.groepspsychotherapie.nl/praktijkrichtlijnen/>.